

01.03.2023

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

242

КАРАР

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының «Алабуга муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтен оештыру турында» 2010 елның 16 мартындагы карарына үзгәрешләр кетү хакында

«Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрдәгә 68-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Гадәттән тыш хәлләргә кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы турында» 2003 елның 30 декабрдәгә 794 номерлы карар, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы шәһәрләре һәм районнарының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтләре эшчәнлеген оештыру турында» 2003 елның 27 августындагы 458 номерлы карары нигезендә, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турындагы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта).
2. «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының «Алабуга муниципаль районында бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтен оештыру турында» 2010 елның 16 мартындагы 136 номерлы карарына үзгәрешләр кетү хакында» Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының 2015 елның 3 августындагы 889 номерлы карарын гамәлдән чыгарырга.
3. Әлеге карар рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга тиеш.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Житәкче вазифаларын башкаручы

Р.А. Мусаев

Алабуга муниципаль районы
Башкарма комитетының
01.03.2023 № 242
номерлы карарына
1 нче кушымта

АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БЕРДӘМ ДЕЖУР - ДИСПЕТЧЕРЛЫК ХЕЗМӘТЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. Терминнар, төшенчәләр һәм кыскартулар

1.1. Алабуга муниципаль районы бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте турында әлеге нигезләмәдә түбәндәге кыскартулар кулланыла:

АИУС РСЧС - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасының автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасы;

«Имин шәһәр» АПК - «Имин шәһәр» аппарат-программа комплексы; АРМ - автоматлаштырылган эш урыны;

АТС - автомат телефон станциясе;

ГЛОНАСС - глобаль навигация спутник системасы;

ГО - гражданнар оборонасы;

ГУ - төп идарә;

ДДС - дежур-диспетчерлык хезмәте;

ЕДДС - Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының бердәм дежур- диспетчерлык хезмәте;

«Куркынычлар һәм хавефләр атласы» - «Куркынычлар һәм хавефләр атласы» мәгълүмат системасы, АИУС РСЧС сегменты;

ИСДМ-

Рослесхоз - урман хужалыгы Федераль агентлыгының урман янгыннарына дистанцион мониторинг мәгълүмат системасы;

КСА - автоматлаштыру чаралары комплексы;

КЧС и ОПБ - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе;

ЛВС - локаль исәпләү челтәре;

МКА ЖКХ - торак-коммуналь хужалык объектларындагы аварияләрне һәм вакыйгаларны бетерүгә мониторинг һәм контроль буенча федераль система;

МП «Термические точки» -«Термик нокталар» мобиль кушымтасы;

МФУ - күпфункцияле жайланма;

Россия ГТХМ - Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләрә, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгы;

ОДС - оператив дежур смена;

ОИВС - Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы;

ОМСУ - жирле үзидарә органы;

ПОО - потенциал куркыныч объектлар;
 РСЧС - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы;
 система - 112 - «112» бердәм номеры буенча ашыгыч оператив хезмәтләрне чакыруны тәмин итү системасы;
 УКВ/КВ-ультра кыска дулкыннар/кыска дулкыннар;
 ФОИВ - Россия Федерациясе башкарма хакимиятенең федераль органы;
 ЦУКС - кризис шартларында идарә итү үзәге;
 ЭОС - ашыгыч оператив хезмәтләр;
 РАСЦО - региональ үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы;
 МАСЦО - муниципаль үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы;
 КСЭОН - халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы;
 ЭТО - халыкка хәбәр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмәт күрсәтү;
 ТСО - техник хәбәр итү чаралары;
 ЧС - гадәттән тыш хәл.

1.2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турында әлеге нигезләмәдә тиешле билгеләмәләр белән түбәндәге терминнар билгеләнде:

гражданнар оборонасы - Россия Федерациясе территориясендә халыкны яклауга эзерләүгә һәм яклауга, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне хәрби конфликтлар яки бу конфликтлар аркасында килеп чыга торган куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдә барлыкка килә торган куркынычлардан саклау буенча чаралар системасы;

халыкка гадәттән тыш хәлләр турында мәгълүмат бирү - массакүләм мәгълүмат чаралары һәм башка каналлар аша халыкка халыкның һәм территорияләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү, гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау, шул исәптән су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү өлкәсендә күрелә торган чаралар турында мәгълүмат житкерү;

«Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтенең шәхси кабинеты» - халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән (вакыйгалардан) саклау өлкәсендә оператив һәм планлы мәгълүмат алмашуны автоматлаштырырга мөмкинлек бирүче «Куркынычлар һәм куркынычлар атласы» инструменты (бүлеге);

«Термик нокталар» МП - Россия ГТХМ гадәттән тыш хәлләр космик мониторинг системасын кулланып алынган мәгълүматларны визуаль сурәтләү өчен платформа, система табигый янғыннар чыганаclarын иртә ачыклай;

Халыкны, матди мәдәни кыйммәтләрне эвакуацияләү - бу халыкны, матди мәдәни кыйммәтләрне мөмкин булган куркыныч зоналардан оештырылган чыгару) буенча чаралар комплексы һәм аларны куркынычсыз районнарда урнаштыру.

Гражданнар оборонасының саклагыч корылмалары (алга таба - ЗСГО) - сугыш вакытында һәм тыныч вакытларда гадәттән тыш хәлләрдә атом-төш зарарлану чараларының, шулай ук гади зарарлану чараларының турыдан-туры йогынтысыннан саклау өчен билгеләнгән махсус корылмалар һәм тыныч вакытта хужалык ихтыяжлары һәм халыкка хезмәт күрсәтү өчен файдаланылырга мөмкин.

Халыкка гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итү - табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яки барлыкка килү куркынычы булганда, шулай ук хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр аркасында килеп чыккан куркынычлар турында хәбәр итү сигналларын һәм ашыгыч мәгълүматларны халыкка житкерү, халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм саклау чараларын үткөрү зарурлыгы;

Хәбәр итү сигналы - гражданнар оборонасы һәм халыкны табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын уздыру, гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерүнең бердәм дөүләт системасы, шулай ук халыкның үз чараларын һәм саклау ысулларын куллану өчен команда;

Халыкка хәбәр итү системасы гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дөүләт системасы белән идарә итү системасына кертелә, ул халыкка, идарә органнары һәм гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш мәгълүмат сигналларын һәм (яки) гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дөүләт системасы сигналларын житкерүне тәэмин итә һәм махсус программа-техник чаралардан, халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы чараларынан, халык күпләп жыела торган урыннарда халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итүнең гомумроссия комплекслы системасынан торган үзара бәйләнеш элементларынан тора, күчмә объектларда, мобиль һәм йөртелә торган хәбәр итү чараларында, шулай ук аның эшләвен тәэмин итүче тавыш бирү чаралары, элемтә линияләре һәм Россия Федерациясенең бердәм электр элемтәсе челтәре мәгълүматларын тапшыру челтәрләре.

ТСО хәбәр итү (яки) ашыгыч мәгълүмат сигналларын кабул итү, эшкәртү һәм (яки) тапшыруны гамәлгә ашыра;

КСЭОН (халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы) - гадәттән тыш хәлләр турында халыкка хәбәр итү системасының элементы, ул куркыныч табигый күренешләрен һәм техноген процессларны хәбәр итү һәм мониторинглау системаларының программа-техник чаралары комплексы, ул хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын гадәттән тыш хәлләрне кисәтүнең һәм бетерүнең бердәм дөүләт системасы идарәсе органнарына автомат һәм (яки) автоматлаштырылган режимнарда халыкка житкерүне тәэмин итә.

Халык күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирүнең махсулаштырылган техник чаралары - аудио - һәм (яки) аудиовизуаль, шулай ук барлыкка килү куркынычы, гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү турында һәм халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре турында башка хәбәрләрен кабул итүне, эшкәртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыручы махсус техник

жайланмалар.

Халыкка хэбэр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмэт күрсөтү - халыкка хэбэр итү системалары хэбэр итүнең техник чараларын эшкә сәләтле хәлдә тоту буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

янгын сүндерү хезмәте, гадәттән тыш хәлләрдә җавап бирү хезмәте, полиция, ашыгыч медицина ярдәме хезмәте, газ челтәренә авария хезмәте, «Террорга каршы»¹ хезмәте.

2. Гомуми нигезләмәләр

2.1. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте турында әлеге нигезләмә төп бурычларны, функцияләрен, эш тәртибен, составын һәм структурасын, житәкчелеккә һәм дежур-диспетчер персоналына, кадрларны комплектлауга һәм әзерләүгә, биналарга, жиһазларга, бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтен финанслауга таләпләрне билгели.

2.2. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының жирле үзидарә органы эшчәнлеген гамәлгә ашыра;

2.3. халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән саклау;

2.4. гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен, шулай ук ГО кертү шартларында билгеләнгән һәм җәлеп ителгән гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы көчләре һәм чаралары белән идарә итү;

2.5. карарлар кабул итүгә һәм бурычларны хәл иткәндә мәгълүмати ярдәм чараларын гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе башкарма хакимиятенәң федераль органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы, жирле үзидарә органы һәм оешмаларның мәгълүмати хезмәттәшлеген оештыру;

2.6. халыкка мәгълүмат бирү һәм хэбэр итү;

2.7. муниципаль дәрәжәдәге гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы көндәлек идарә органнары эшчәнлеген координацияләү.

2.8. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте Алабуга муниципаль районының «Гражданнар оборонасы идарәсе» МКУ штаты саны хисабына төзелә;

2.9. «Гражданнар оборонасы идарәсе» МКУ житәкчесенә турыдан-туры буйсына;

2.10. Гражданнар оборонасы һәм халыкны һәм территорияләренә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте эшчәнлеген координацияләүне Россия гадәттән тыш хәлләр министрлығының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе кризис шартларында идарә итү үзәге гамәлгә ашыра;

2.11. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте, ведомство карамагына һәм милек флормаларына бәйсез рәвештә, гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) куркынычы һәм барлыкка килүе турында мәгълүмат җыю, эшкәртү, анализлау һәм алмашу мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы территориаль ярдәмче системасы звеносының барлык дежур диспетчерлык хезмәтләрен координацияләүне тәмин итә, шулай

¹ «Элемтә хезмәтләреннән файдаланучыга тәүлек әйләнәсе һәм түләусез чакыру йөкләнгән ашыгыч оператив хезмәтләр исемлеген раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң 31.08.2021 ел, № 1453 карары.

ук гадэттэн тыш хэллэргэ (вакыйгаларга) жавап биргэндэ дежур - диспетчерлык хезмэте уртак гамэллэре мәсьэлэлэре буенча координацияләүче орган булып тора;

2.12. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмэте-үз эшчәнлеген әлеге органнарның халыкны һәм территорияләрне гадэттэн тыш хэлләрдән (һәлакәтләрдән) саклау өлкәсендәге эшчәнлеген тәмин итә торган региональ, муниципаль һәм объектлар дәрәжәсендәге гадэттэн тыш хэлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы даими эшләүче органнары һәм көндәлек идарәсе органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы оешмалары (бүлекчәләре), муниципаль берәмлек территориясендә һәм күрше муниципаль берәмлекләреннән бердәм дежур - диспетчерлык хезмэте территориясендә эш итүче дежур - диспетчерлык хезмэте белән хезмәттәшлектә үз эчәнлеген башкара;

2.13. Хезмәттәшлек тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Россия Федерациясендә халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадэттэн тыш хэлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүмат жыю һәм алмашу тәртибе турында» 1997 елның 24 мартындагы 334 номерлы карары, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Халыкка барлыкка килә торган куркынычлар турында хәбәр итү максатларында федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының массакуләм мәгълүмат чаралары операторлары һәм редакцияләре белән халыкка хәбәр итү тәртибе турында» 2020 елның 28 декабрәндәге 2322 номерлы карары, Россия Гадәттән тыш хэлләр министрлығының 2009 елның 26 августындагы 496 номерлы «Гадәттән тыш хэлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы кысаларында мәгълүмат алмашу системасы һәм тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында» боерыгы (Россия Юстиция министрлығында 15.10.2009 № 15039 теркәлгән), Россия Гадәттән тыш хэлләр министрлығының «Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хэлләр турында мәгълүмат критерийларын билгеләү турында» 2021 елның 5 июлендәге 429 номерлы боерыгы белән (Россия Юстиция министрлығында 16.09.2021 № 65025 теркәлгән), Россия Гадәттән тыш хэлләр министрлығының «Россия Гадәттән тыш хэлләр министрлығы территориаль органнарының кризислы хэлләрдә идарә итү үзәкләрен тәмин итү кагыйдәләрен Россия Гадәттән тыш хэлләр министрлығы территориаль органнарының һәм гражданнар оборонасы белән идарә итү органнарының һәм бердәй дәүләт гадәттән тыш хэлләрне кисәтү һәм бетерү системасының көндәлек идарә органнары эшчәнлеген координацияләү, федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының һәм оешмаларның төбәкара һәм төбәк дәрәжәләрендәге мәгълүмати хезмәттәшлеген оештыру турында» боерыгы белән (Россия Юстиция министрлығында 27.09.2021 № 65150 теркәлгән), Россия Гадәттән тыш хэлләр министрлығының «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хэлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүматны тапшыру сроклары һәм рәвешләре турында инструкцияне раслау хакында» 2021 елның 11 гыйнварындагы 2 номерлы боерыгы (Россия Юстиция министрлығында

15.03.2021 № 62744 теркэлгән), Россия Федерациясе субъектларының законнары һәм башка норматив хокукый актлары, мәгълүмати хезмәттәшлек өлкәсендә башка норматив документлар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә имзаланган мәгълүмати хезмәттәшлек турында килешүләр һәм регламентлар нигезендә жайга салына;

2.14. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, халыкара хокукның гомумтанылган принципларына һәм нормаларына, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәләренә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте актларына, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының дежур - диспетчерлык хезмәте белән хезмәттәшлек иткәндә мәгълүмат алмашу тәртибен һәм күләмен билгели торган норматив хокукый актларына таяна.

3. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә төп бурычлары

Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте түбәндәге төп бурычларны башкара:

гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы һәм ГО көчләрен һәм чараларын, аларның муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан уртақ гамәлләрен координацияләүне тәмин итү, аларга ГО, гадәттән тыш хәл (вакыйгалар) буенча чаралар эзәрләгәндә һәм үтәгәндә бурычлар житкерү, шулай ук янгын, аварияләр, стихияле бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен локальләштерү һәм бетерү, муниципаль берәмлек гадәттән тыш хәл. ын кисәтү һәм бетерү буенча гамәлләр планы, Гражданнар оборонасы планы һәм муниципаль берәмлек халкын яклау планы нигезендә кирәкле ашыгыч чаралар һәм карарлар кабул итү турында мәгълүмат житкерү;

халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәл һәм ГОдан яклау өлкәсендәге бурычларны хәл иткәндә, шулай ук халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлдән һәм ГОдан яклау өлкәсендәге карарлар кабул итүгә мәгълүмати ярдәм чараларын гамәлгә ашырганда мәгълүмати хезмәттәшлекне, шул исәптән мәгълүмат системалары, шул исәптән гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасының автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасы («Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә шәхси кабинеты» аша) тәмин итү;

мәгълүматлаштыру һәм хәбәр итү сигналларын, шул исәптән ашыгыч мәгълүматны, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы территорияль системасының идарә органнарының һәм көчләренә эшләү режимнарын үзгәртү өчен сигналларны (күрсәтмәләренә) кабул итү һәм тапшыру;

халыктан, оешмалардан, техник системалардан яки гадэттэн тыш хә лнең барлыкка килүе яки барлыкка килүе турында мәгълүматның башка чыганаclarыннан кабул итү, килгән мәгълүматның дәрәсләген анализлау һәм бәяләү, аны кабул ителгән хәбәргә җавап бирү компетенциясенә кергән дежур - диспетчерлык хезмәтенә җиткерү;

җирле үзидарә органы, муниципаль дәрәжәдәге ГО һәм гадэттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы идарә органнары һәм көчләре, дежур-диспетчерлык хезмәте җитәкче составына гадэттән тыш хәл (һәлакәт) турында хәбәр итү;

гадэттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү;

гадэттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне) кисәтү һәм/яки бетерү буенча оешмалар; гадэттән тыш хәлләргә (вакыйгаларга) оператив җавап бирү максатларында, гадэттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы, җирле үзидарә органы һәм дежур-диспетчерлык хезмәте, шулай ук ГО карамагына һәм алып баруга әзерлек вакытында ГО идарәсе органнары белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлекне оештыру;

дежур-диспетчерлык хезмәте көчләренә, гадэттән тыш хәлне кисәтүгә, шулай ук гадэттән тыш хәлне юкка чыгаруга җәлеп ителә торган гадэттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы көчләренә, кабул ителгән һәм тәкъдим ителә торган чаралар турында мәгълүмаи бирү һәм хәбәр итү;

гадэттән тыш хәлләрне (вакыйгаларны) кисәтү һәм бетерү буенча идарә карарларын әзерләү һәм кабул итү, шулай ук аларның үтәлешен контрольдә тоту өчен кирәкле мәгълүмат җыю һәм эшкәртү;

төрле мәгълүмат системаларыннан һәм соңгы җайланмалардан килгән мәгълүмат нигезендә барлыкка килгән хәлгә үз вәкаләтләре кысаларында мониторинг, анализ, фаразлау, бәяләү һәм контроль;

керүче һәм чыгучы барлык хәбәрләренә һәм чакыруларны теркәү һәм документлаштыру, гадэттән тыш хәлләр (дежурлыклар) турында мәгълүматны гомумиләштерү (дежурлык тәүлек эчендә), аларны бетерү эшләре барышы һәм буйсыну буенча тиешле донесениялар (докладлар) тапшыру, килгән мәгълүмат буенча хисаплар формалаштыру;

күрше муниципаль берәмлекләр территориясенә гадэттән тыш хәл таралу куркынычы янаганда үзара ярдәм итешү планнары нигезендә янәшәдәге муниципаль берәмлекләрнең бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә хәбәр итү һәм мәгълүматлаштыру;

барлык элементә төрләре һәм каналлары, шул исәптән 112 система аша килгән чакыруларга җавапны оештыру һәм координацияләү;

табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яки барлыкка килү куркынычы турында оператив кисәтү өчен гадәттән тыш хәлләрне бетерү хезмәтләре, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү оешмаларының ашыгыч оператив хезмәтләр, дежур - диспетчерлык хезмәте белән үз җаваплылыгы зонасында үзара бәйләнеше;

гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү җитәкчесе, муниципаль берәмлек башлыгы, Башкарма комитет җитәкчесе (Гадәттән тыш хәлләр комиссиясе рәисе), Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ кризис шартларында идарә итү үзәге оператив дежур сменасы, гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү һәм янгыннарны сүндерү буенча оператив штаб, шулай ук авыл җирлекләре башлыктары белән гадәттән тыш хәлләргә җавап бирү барышы һәм авария-торгызу эшләре барышы турында даими мәгълүмати хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

4. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә төп функцияләре

Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә түбәндәге төп функцияләр йөкләнә: хәбәрләр һәм ашыгыч мәгълүмат кабул итү һәм тапшыру; бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә керүче халыкның тормышына һәм иминлегенә куркыныч янау турында барлык хәбәрләргә кабул итү һәм теркәү; кергән мәгълүматның дөреслеген анализлау һәм бәяләү, аны кабул ителгән хәбәргә җавап бирү компетенциясенә кергән дежур-диспетчерлык хезмәтенә җиткерү; муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган дежур-диспетчерлык хезмәте, ГО күзәтү һәм халыкны яклау лабораториясе чөптәргә гадәттән тыш хәлләр (һәлакәт) барлыкка килү куркынычы яки факты, гадәттән тыш хәлне (вакыйганы) ликвидацияләү көчләре һәм чаралары һәм аны җавап бирүче хезмәтләргә җиткерү турында мәгълүмат җыю; гадәттән тыш хәл (вакыйга) турында мәгълүматларны эшкәртү һәм анализлау, аның масштабын билгеләү һәм гадәттән тыш хәлләргә (вакыйга) җәлеп ителә торган көчләрнең һәм чараларның составын төгәлләштерү, аларны тиешле эш режимнарына күчерү турында хәбәр итү; гадәттән тыш хәлне (вакыйганы) бетерү буенча күрелгән чараларны гомумиләштерү, бәяләү һәм контрольдә тоту, муниципаль берәмлек хезмәтләре белән алдан эшләнгән һәм килештерелгән идарә карарлары вариантларын әзерләү һәм төзәтү гадәттән тыш хәлне (вакыйганы) бетерү буенча; кешеләрне саклау һәм коткару өчен кирәкле карарларны мөстәкыйль кабул итү (үз вәкаләтләре кысаларында); Алабуга муниципаль районының җирле үзидарә органы җитәкче составын, муниципаль дәрәжәдәге ГО һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дөүләт системасы идарә һәм көч органны, дежур-диспетчерлык хезмәтенә гадәттән тыш хәл (вакыйга) турында мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү; дежур-диспетчерлык хезмәтенә һәм гадәттән тыш хәлне юкка чыгаруга җәлеп ителә торган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дөүләт системасы

көчлөрөнө, кабул ителгән һәм тәкъдим ителә торган чаралар турында мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү;

ГО һәм халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән (вакыйгалардан) яклау чараларын үтәүне тәмин итү мәсьәләләре буенча ГО һәм бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте идарә органнары белән үзара эшчәнлекне оештыру; потенциал куркыныч объектлар

«Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә мәгълүмат тапшыру сроклары һәм формалары турында инструкцияне раслау турында» Россия гадәттән тыш хәлләр министрлығының 2021 елның 11 гыйнварындагы 2 номерлы боерыгы нигезендә (Россия Юстиция министрлығында теркәлгән 15.03.2021 № 62744) алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе карары буенча гадәттән тыш хәл турында халыкка үз вакытында хәбәр итүне һәм халыкка хәбәр итүне тәмин итү (КЧС һәм ОПБ рәисе), гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) куркынычы яки барлыкка килүе, килеп туган хәл, мөмкин булган карар вариантлары һәм гадәттән тыш хәлләрне (вакыйгаларны) бетерү буенча гамәлләр турында докладлар (донесениеләр) тапшыру;

гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) турында оператив мәгълүмат бирү, аларны бетерү эшләренә барышы һәм тиешле тәртиптә буйсыну буенча тиешле докладлар тапшыру;

барлык булган элемент төрләре һәм каналлары буенча, шул исәптән 112 системасы буенчакерә торган таләпләргә (вакыйгалар турындагы хәбәрләргә) аларның уртак реакциясе буенча дежур-диспетчерлык хезмәте җәлеп иткән гамәлләрне төгәлләштерү һәм координацияләү;

барлык элемент төрләре һәм каналлары, шул исәптән 112 системасы буенча чакыруларга (һәлакәтләр турында хәбәрләр) җавап бирү нәтижәләрен контрольдә тоту;

муниципаль берәмлек торак-коммуналь хужалыгы объектларында килеп чыга торган авария очраклары турында оператив мәгълүмат режимында фиксация һәм муниципаль берәмлекнең торак-коммуналь хужалыгы объектларында торак-коммуналь хужалыгының торак комплексы ярдәмендә авария хәлләрен бетерүне тикшереп торуну тәмин итү;

төрле мәгълүмат системаларынан һәм соңгы жайланмалардан килгән мәгълүмат нигезендә барлыкка килгән хәлгә үз вәкаләтләре кысаларында мониторинг, анализ, фаразлау, бәяләү һәм контроль;

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе мәгълүмати тәмин итү;

муниципаль берәмлек, муниципаль берәмлек территориясендә идарә органнары (шул исәптән аларның дежур - диспетчерлык хезмәте), муниципаль берәмлек территориясендә ГО һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дүлэт системасы көчләре һәм чаралары, потенциал куркыныч объектлар, аеруча мөһим объектлар, транспорт инфраструктурасы һәм яшәү тирәлеге объектлары, гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне) кисәтү һәм бетерү буенча мөмкин булган һәм планлаштырылган чаралар, шул исәптән «Бердәм дежур -

диспетчерлык хезмәтенең шәхси кабинеты» аша гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасын кулланып, социаль-икътисади, табигый-демографик һәм башка белешмәләрне туплау һәм яңарту;

кешеләр тәүлек буе була торган социаль билгеләнештәге объектларның, сәламәтлек саклауның һәм мәгарифнең комплекслы иминлеге торышын мониторинглау;

халыкка үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасын, шул исәптән халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасын (ул булганда) жәлеп итүгә әзерлекне тәэмин итү, шулай ук идарә итү системасының һәм автоматлаштыру чараларының тотрыклы һәм өзлексез эшләвен тәэмин итү буенча чаралар күрү;

гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы муниципаль дәрәжәдә оператив дежур тору өчен бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте белгечләренең һөнәри әзерлеген, һөнәри яңадан әзерлеген һәм квалификациясен күтәрүне оештыру;

гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы көндәлек идарә органнары, шул исәптән «Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенең шәхси кабинеты» һәм «Имин шәһәр» АПК аша - гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасының автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасы кулланып, оператив хәл буенча мәгълүмат алмашуны гамәлгә ашыру; Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгына һәм Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенең кризис шартларында идарә итү үзәгенә алынган хәвефле һәм уңайсыз метеорология күренешләре комплексы узу турында оператив кисәтү нигезендә үткәрелгән превентив чаралар турында хисап бирү;

гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) килеп чыгуга яисә килеп чыгуга янау турында, куркыныч (уңайсыз) метеорологик күренешләр турында, вазгыятьне үстерү мөмкин булган модельләр турында ашыгыч кисәтүләр, жирле үзидарә органы, дежур-диспетчерлык хезмәте житәкче составына, авыл жирлекләре башлыкларына (торак пунктлар старосталарына), муниципаль берәмлек территориясендә халык күп була торган чараларны оештыручыларга, туристлык төркемнәренә кадәр куркынычларны киметү буенча тәкъдимнәр керту;

гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы көндәлек идарә органнары һәм аларга йөкләнгән бурычларны үтәү буенча ГО идарәсе органнары белән өйрәнүләр һәм күнекмәләр үткәрүдә катнашу.

5. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенең эш тәртибе

- 5.1. Гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) килеп чыгу куркынычларына вакытында һәм нәтижәле җавап бирүне тәэмин итү өчен бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә тәүлек буе оператив дежур тору оештырыла.
- 5.2. ОДС бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте составында дежур торуға бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте составында норматив-хокукий документларны өйрәнгән, гадәттән тыш хәлләр һәм гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр өлкәсендәге бурычларны хәл итәргә вәкаләтле

- органнарның эшчәнлеген регламентлаштыручы, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы идарәсенә көндәлек органнарының, эш урынында стажировка узган һәм билгеләнгән тәртиптә дежурлыкка рәхсәт бирелгән дежур-диспетчер персоналы кертелә.
- 5.3. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте белгечләре өстәмә һөнәри белем алуға лицензиясе булган мөгариф учреждениеләрендә өстәмә һөнәри белем бирү программалары буенча вазыйфага билгеләнгәннән соң беренче ел дәвамында һәм ким дигәндә биш елга бер тапкыр өстәмә белем алырга тиеш.
  - 5.4. Чираттагы ОДСка дежурга чыгар алдыннан бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте җитәкчесе яки аны алмаштыручы зат тарафыннан инструктажны үткәрүнең расланган планы нигезендә дежур-диспетчер персоналына инструктаж үткәрелергә тиеш. Инструктаж барышында дежур-диспетчер персоналына оператив хәл, чираттагы дежурлыкка бурычлар җиткерелә, персонал гамәлләрендәге характерлы җитешсезлекләр анализлана һәм аларның кабатлануына юл куймый торган чаралар күрсәтелә.
  - 5.5. ОДСны алыштыручы белән бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте җитәкчесе (яки аны алмаштыручы зат) тарафыннан оператив дежур торуға торуға нәтижә ясала, аның барышында дежурлык өчен дежур-диспетчер персоналының гамәлләре анализлана, төп кимчелекләр әйтелә һәм ачыкланган җитешсезлекләрнең кабатлануына юл куймый торган чаралар күрсәтелә.
  - 5.6. Дежурлыкны кабул итү-тапшыру барышында ОДСка килүче белгечләр алмашынуыдан кабул итү-тапшыру журналында тиешле язмалар керту белән документлар, элемент чаралары, АРМ һәм башка җиһазлар кабул итә.
  - 5.7. ОДС бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте белгечләрен оператив дежур тору белән бәйлә булмаган мәсьәләләренә хәл итүгә җәлеп итү рәхсәт ителми.
  - 5.8. Дежур торган вакытта ОДС бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте белгечләре вазыйфаи инструкциялар һәм гамәлләр алгоритмнары нигезендә функциональ бурычлар башкара.
  - 5.9. Хезмәт дисциплинасын, элемент куркынычсызлыгын, техниканы (җиһазларны), куркынычсызлык техникасын һәм янғын куркынычсызлыгын саклау кагыйдәләрен бозган очракта, дежур-диспетчер персоналы дежур торудан туктатылырга мөмкин.
  - 5.10. Дежур-диспетчер персоналын дежурдан читләштерү хокукына бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте җитәкчесе (яки аны алмаштыручы зат) ия.
  - 5.11. Җибәрелгән бозуларның авырлыгы һәм нәтижеләренә карап, ОДС гаепле затлары гамәлдәге законнар нигезендә законда билгеләнгән җаваплылыкка тартыла.
  - 5.12. Гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүмат бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтендә булган барлык элемент каналлары һәм мәгълүмат системалары буенча килә.
  - 5.13. Гадәттән тыш хәлнең (вакыйганың) барлыкка килү куркынычы яки барлыкка килүе турында барлык мәгълүмат бердәм дежур - диспетчерлык

хезмәтенә дежур-диспетчер персоналы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә теркәлә һәм кичекмәстән ашыгыч оператив хезмәтләренә тапшырыла, аларны гадәттән тыш хәлләр (вакыйгала) зонасына, шулай ук Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә жибәрелергә тиеш.

- 5.14. Ай саен бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчесе яки аны алмаштыручы зат тарафыннан бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте эшчәнлегенә һәм муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган дежур - диспетчерлык хезмәте белән үзара хезмәттәшлекне оештыруга анализ ясала. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчерлык хезмәте эшләвенә һәм муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган дежур - диспетчерлык хезмәте белән хезмәттәшлекне оештыруга анализлар Алабуга муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе утырышында квартал саен карала.
- 5.15. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте эшчәнлегенә анализ ел саен Алабуга муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе утырышында карала.

6. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә эш режимнары

- 6.1. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте түбәндәге режимнарда эшли:

көндәлек эшчәнлек - гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы булмаган очракта;

югары эзерлек - гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы янаганда; гадәттән тыш хәлдә -гадәттән тыш хәл килеп чыкканда һәм ликвидацияләнгәндә.

- 6.2. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте көндәлек эшчәнлек режимында гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) барлыкка килү куркынычына яки барлыкка килүгә ашыгыч җавап бирүгә эзер булып тәүлек бие дежур тора. Бу режимда бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте түбәндәгеләрне башкара:

гадәттән тыш хәл (вакыйга) барлыкка килү куркынычы яки факты турында халыктан, оешмалардан һәм дежур-диспетчерлык хезмәтеннән мәгълүмат (хәбәрләр) кабул итү;

халыкны һәм территорияләренә гадәттән тыш хәлләрдән (вакыйгалардан) саклау һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү өлкәсендә мәгълүмат системаларын, шул исәптән гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дөүләт системасының автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасы кулланып мәгълүмат жыю, эшкәртү һәм алмашу;

бер тәүлек дежурлык өчен гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) турында мәгълүматны гомумиләштерү һәм анализлау һәм тиешле докладларны билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенең программа-техник чараларын, элемент чараларын һәм үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасына хәбәр итүнең техник чараларын куллануга әзерлектә тоту чаралары;

буйсыну буенча гадәттән тыш хәл (вакыйга) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүматны Алабуга муниципаль районы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе рәисенә, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә төзелеш, архитектура һәм халык яшәешен тәмин итү буенча урынбасарына, гадәттән тыш хәл (вакыйга) килеп чыгуы яисә килеп чыгуы куркынычы турында мәгълүматны беренче чиратта тапшыру, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе кризис шартларында идарә итү үзәгенә һәм муниципаль берәмлек территориясендә халыкны һәм территорияләргә яклау өлкәсендә әлеге органнар эшчәнлеген тәмин итә торган Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы оешмасына (бүлекчәсенә) жиберү;

Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе) карары буенча бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итә, шул исәптән кәрәзле элемент операторлары аша да;

фаразланган һәм (яки) барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр һәм аларның нәтижеләре турында, куркыныч һәм уңайсыз табигый күренешләр турында, житештерү объектларының торышы, шулай ук әйләнә-тирә мохитнең торышы, шул исәптән «Имин шәһәр» агросәнәгать комплексыннан һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасының автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасыннан мәгълүмат алу максатларында мәгълүмат системаларына мониторинг һәм анализ ясау;

мәгълүматлар базасына, шулай ук бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте гадәттән тыш хәлгә (вакыйгага) җавап буенча оператив документларның структурасына һәм эчтәлегенә кирәкле үзгәрешләр кертү;

гадәттән тыш хәлләргә (вакыйгаларга) җавап биргәндә муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган дежур - диспетчерлык хезмәте белән мәгълүмати хезмәттәшлек килешүләре һәм регламентларын эшләү, төзәтү һәм килештерү;

муниципаль берәмлек яшәешен тәмин итү системаларындагы житешсезлекләрне һәм аварияләрне вакытында бетерүне контрольдә тоту;

барлык булган элемент төрләре һәм каналлары буенча, шул исәптән 112 системасы буенча керә торган чакыруларга (вакыйгалар турындагы хәбәрләргә) дежур-диспетчерлык хезмәте гамәлләрен төгәлләштерү һәм координацияләү;

барлык элемент төрләре һәм каналлары, шул исәптән 112 системасы буенча чакыруларга (һәлакәтләр турында хәбәрләргә) җавап бирү нәтижәләрен контрольдә тоту;

ОДС бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенен үзара хезмәттәшлек графигы нигезендә авыл жирлекләре башлыклары белән эшне оештыру;

Татарстан Республикасы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дүләт системасы территорияль подсистемасының Алабуга звеносы идарә органнарына Россия Федерациясә Гадәттән тыш хәлләр министрлығының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсә кризис шартларында идарә итү үзәгеннән алынган гадәттән тыш хәл (вакыйгалар) барлыкка килү куркынычы һәм муниципаль берәмлек чикләрендә тискәре фараз модельләрен турында жиберү.

- 6.3. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте Алабуга муниципаль берәмлеге территориясендә эшли торган дежур-диспетчерлык хезмәте белән мәгълүмати хезмәттәшлек турында төзелгән килешүләр нигезендә хезмәттәшлек итә, алар нигезендә агымдагы хәл турында оператив мәгълүмат көндәлек эшчәнлек режимында бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә тапшырыла.
- 6.4. дежур-диспетчерлык хезмәтенә килгән, гадәттән тыш хәлнең (вакыйганың) килеп чыгуы яисә килеп чыгуы куркынычы турындагы хәбәрләр буларак билгеләнгән хәбәрләр, мәгълүмати үзара хезмәттәшлек килешүләре нигезендә бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә тапшырыла.
- 6.5. Дежур-диспетчерлык хезмәтенен җаваплылык өлкәсенә кагылмаган гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) турындагы хәбәрләр тиешле дежур-диспетчерлык хезмәте тарафыннан кичекмәстән билгеләнеше буенча тапшырыла.
- 6.6. Гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы янаганда, бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенен һәм оешмаларның (объектларның) дежур-диспетчерлык хезмәте Алабуга муниципаль берәмлеге башлыгы карарыбелән югары эзерлек режимына күчерелә.
- 6.7. Югары эзерлек режимында бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте өстәмә рәвештә гамәлгә ашыра:

гадәттән тыш хәл килеп чыккан очракта гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы, ашыгыч оператив хезмәтләре һәм оешма дежур-диспетчерлык хезмәте көчләрен һәм чараларын гамәлләргә эзерләү мәсьәләләре буенча тиешле хезмәтләр житәкчеләре белән үзара хезмәттәшлек итү;

Алабуга муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе вазифаи затларына, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә махсус вәкаләтле органга хәбәр итү һәм шәхси чакыру;

буйсыну буенча гадәттән тыш хәл (вакыйга) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүматны Алабуга муниципаль районы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе рәисенә, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә төзелеш, архитектура һәм халык яшәешен тәмин итү буенча урынбасарына, гадәттән тыш хәл (вакыйга) килеп чыгуы яисә килеп чыгуы куркынычы турында мәгълүматны беренче чиратта тапшыру, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе кризис шартларында идарә итү үзәгенә һәм муниципаль берәмлек территориясендә халыкны һәм территорияләрне яклау өлкәсендә әлегә органнар эшчәнлеген тәмин итә торган Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы оешмасына (бүлекчәсенә) жиберү;

муниципаль берәмлек территориясендә, потенциал куркыныч объектлар, куркыныч житештерү объектларында, шулай ук әйләнә-тирә мохит торышына күзәтчелек һәм контроль мәгълүматларын алу һәм анализлау;

мөмкин булган хәлне фаразлау, жәлеп ителә торган ашыгыч оператив хезмәтләре һәм оешмалар дежур-диспетчерлык хезмәте, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы көчләре һәм чаралары гамәлләре буенча тәкъдимнәр эзерләү;

гадәттән тыш хәлне булдырмау максатында муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы көчләре һәм чаралары белән гадәттән тыш хәл барлыкка килү куркынычына бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте гамәлләренә алгоритмнарның һәм тиешле ашыгыч оператив хезмәтләре һәм оешмалар дежур - диспетчерлык хезмәте белән үзара хезмәттәшлек планнарын корректировкалау;

гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне булдырмау яки аның нәтижәләрен йомшарту буенча ашыгыч чаралар күргәндә, ашыгыч оператив хезмәтләре һәм оешмалар дежур-диспетчерлык хезмәте эшчәнлеген, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы көчләрен һәм чараларын контрольдә

тоту һәм координацияләү; халыкка гадәттән тыш хәл турында мәгълүмат бирүне тәмин итү;

Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе (гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе рәисе) карары буенча бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итә, шул исәптән кәрәзле элемент операторлары аша да;

идарә органнарына билгеләнгән тәртиптә докладлар тапшыру;

гадәттән тыш хәл куркынычы турында мәгълүматны авыл жирлекләре башлыкларына житкерү;

Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсе кризис шартларында идарә итү үзәге, башка идарә органнарына билгеләнгән тәртиптә, гадәттән тыш хәлләр фаразы яисә куркыныч һәм тискәре метеорологик күренешләр комплексы узуы турында оператив кисәтү нигезендә үткәрелгән профилактик чаралар турында белешмәләрне жибәрү.

6.8. Гадәттән тыш хәл килеп чыкканда, бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте, жәлеп ителгән ашыгыч оператив хезмәтләре һәм оешмалар (объектлар) дежур-диспетчерлык хезмәте һәм Татарстан Республикасы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы территорияль подсистемасының Алабуга звеносы көчләре Алабуга муниципаль районы Башлыгы карары белән гадәттән тыш хәл режимына күчерелә.

6.9. Гадәттән тыш хәл режимында бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте өстәмә рәвештә түбәндәге бурычларны үти:

гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләүгә жәлеп ителә торган көчләр һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы;

система чараларын гадәттән тыш хәлләр урынына ашыгыч хәбәр жибәрүне оештыра, аларның гадәттән тыш хәлләрне булдырмау һәм бетерү, шулай ук кирәкле мәгълүматлар алганнан соң һәлакәтләргә җавап бирү гамәлләрен координацияләүне гамәлгә ашыра;

кешеләрне саклау һәм коткару өчен кирәкле карарларны мөстәкыйль кабул итү (үз вәкаләтләре кысаларында);

жыелган мәгълүматны жыюны, эшкәртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыра, хәлне бәяли, ашыгыч оператив хезмәтләре һәм муниципаль берәмлек территориясендә эшләүче оешмаларның дежур-диспетчерлык хезмәтен өстәмә жәлеп итә һәм хәбәр итү схемасы нигезендә торак пунктларның старосталары һәм авыл жирлекләре башлыкларына хәбәр итә;

Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе карары буенча бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте, шулай ук кәрәзле элемент операторлары аша халыкка гадәттән тыш хәл турында хәбәр итә;

гадәттән тыш хәлләр үсеше турында оператив мәгълүмат жыюны, эшкәртүне, төгәлләштерүне һәм тапшыруны, шулай ук ашыгыч оператив хезмәтләре, оешмалар дежур-диспетчерлык хезмәте эшчәнлеген, гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә жәлеп ителгән гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дүләт системасы көчләрен һәм чараларын координацияләүне гамәлгә ашыра;

гадәттән тыш хәлләрне ликвидацияләү житәкчесе, Алабуга муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты житәкчесе (гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе рәисе), Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсенә ОДС кризис шартларында идарә итү үзәге һәм бу органнарның халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге эшчәнлеген тәмин итүче Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы оешмалары (бүлекчәләре), гадәттән тыш хәлләрне бетерү һәм янгыннарны сүндерүнең оператив штабы, ашыгыч оператив хезмәтләре, оешмалар дежур-диспетчерлык хезмәте, шулай ук торак пунктлар старосталары һәм авыл жирлекләре башлыклары белән гадәттән тыш хәлләргә жавап бирү һәм авария-торгызу эшләрен алып бару барышында даими мәгълүмати хезмәттәшлек итә;

авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләр башкаруны контрольдә тоту;

идарә органнарына гадәттән тыш хәлләр турында докладлар һәм донесениеләр әзерли һәм тапшыра;

Алабуга муниципаль районының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе карарларына гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә тәкъдимнәр әзерли;

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә жәлеп ителә торган көчләр һәм чаралар исәбен алып бара.

- 6.10. ГО алып баруга әзерләнгәндә һәм алып барганда бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте гамәлгә ашырыла: хәбәр сигналларын һәм (яки) ашыгыч мәгълүматны алу, аны алуны ГО югары идарә итү органынан раслый;

Алабуга муниципаль районының ГО житәкче составына, ГО көчләренә, социаль әһәмияткә ия объектларның дежур хезмәтләргә (житәкчеләргә), I һәм II класслы куркыныч житештерү объектлары, аеруча радиация-куркыныч һәм атом-төш куркынычы булган производстволар һәм һәм аварияләр нәтижеләре халык сәламәтлегенә зыян китерергә мөмкин булган объектлар файдаланучы

оешмаларның, гидротехник корылмалар һәм югары куркыныч гидротехник корылмалар дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләренә хәбәр итүне оештыру;

Алабуга муниципаль районы территориясендә халыкка хәбәр итүне тәмин итү;

Алабуга муниципаль районы территориясендә урнашкан оешмалардан ГО чараларын үтәү буенча мәгълүмат кабул итүне оештыру һәм Алабуга муниципаль районы ГО идарә органына житкерү;

ГО чараларын үтәүгә жәлеп ителә торган ГО көчләрен һәм чараларын исәпкә алу.

- 6.11. Югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимнарында дежур-диспетчерлык хезмәте арасындагы мәгълүмати хезмәттәшлек бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте аша башкарыла. Моның өчен бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә үзара хезмәттәшлек итүче дежур-диспетчерлык хезмәтеннән беренче чиратта мәжбүри тәртиптә һәм түләүсез нигездә гадәттән тыш хәлнең килеп чыгуы яки килеп чыгуы куркынычы, килеп туган хәл, кабул ителгән чаралар, өстәмә рәвештә таләп ителә торган көчләр һәм чаралар турында белешмәләр тапшырыла. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә керүче мәгълүмат барлык кызыксынган дежур-диспетчерлык хезмәтенә житкерелә.
- 6.12. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте эшчәнлегә гражданнар оборонасының эзерлегенә һәм аны алып баруга эзерләнгәндә муниципаль берәмлек халкын гражданнар оборонасы һәм гражданнар оборонасы планына, бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә дежур-диспетчерлык персоналына махсус чор шартларында эш итү инструкцияләренә туры китереп башкарыла. Имин районда булмаган муниципаль берәмлекләрдә ГО эзерлек торышына китергәндә идарәнең якланган пунктларында ОДС бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте урнаштыру карала.

7. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте составы һәм структурасы

- 7.1. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте үз эченә бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналын, идарә, элемент һәм хәбәр итүнең техник чаралар ала.
- 7.2. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналы составына керә (*Алабуга МР - IV категорияле*): бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчеләге:
 Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчесе:
 Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчесе урынбасары;
 Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналы:
 ператив дежурлар;
 оператив дежур ярдәмчеләре операторлар - 112;

- 7.3. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналыннан түбәндәге составта тәүлек буе дежур торучы ОДС формалаша (ОДСта ким дигәндә ике кеше):
өлкән оператив дежур – 1 кеше;
оператив дежурлар - 2 кеше.
- 7.4. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте техник ярдәм хезмәте аналитик һәм белгече вазыйфаларын башкару өчен бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте штаты структурасына кермәгән тиешле профильле белгечләр жәлеп ителергә мөмкин.
- 7.5. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте санлы составы кирәк булганда Алабуга муниципаль районы жирле үзидарә органы карары буенча башка вазыйфаи затлар белән тулыландырылырга мөмкин.

8. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте кадрларын туплау һәм әзерләү

- 8.1. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналын туплау жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә башкарыла.
- 8.2. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналын урыннарында укытуның төп формалары булып оператив әзерлек (тренировкалар, өйрәнүләр) чаралары, һөнәри әзерлек буенча дәресләр, дежурлык алдыннан бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналына көндәлек инструктаж тора.
- 8.3. Оператив әзерлек чаралары Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсенә кризис шартларында идарә итү үзәге үткәрә торган тренировкалар барышында, шулай ук гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы идарә органнары һәм көчләре белән төрле өйрәнүләр һәм күнегүләр үткәргәндә муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган дежур-диспетчерлык хезмәте белән тренировкалар барышында гамәлгә ашырыла.
- 8.4. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте белгечләре өстәмә һөнәри белем бирүгә бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчесе карары белән жибәрелә. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчеләрен һәм белгечләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә квалификация күтәрү программалары буенча өстәмә һөнәри белем бирү Татарстан Республикасы ГО һәм гадәттән тыш хәлләр буенча укыту-методик үзәкләрендә, муниципаль берәмлекләренә ГО курсларында, шулай ук Россия ГТХМ һәм башка Россия Федерациясе башкарма хакимиятенә федераль органы карамагындагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә өстәмә һөнәри программалар буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларда үткәрелә. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте белгечләре биш елга кимендә бер тапкыр квалификация күтәрү программалары буенча өстәмә һөнәри белем алырга тиеш. Беренче тапкыр вазифага билгеләнгән затлар өчен өстәмә һөнәри белем беренче ел дәвамында үткәрелә.

- 8.5. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналының һөнәри эзерлек дәрәжәсен саклау, функциональ бурычларны үтәүдә аның гамәли күнекмәләрен камилләштерү, шулай ук яңа күнекмәләрне үзләштерү максатында, Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчелеге Россия ГТХМ махсус эшләнгән программа буенча елга кимендә 1 тапкыр дежур-диспетчер персоналын эзерләүне, соңыннан зачет бирү белән, эзерләүне оештыра.
- 8.6. Кирәк булса, Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналы Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенен кризис шартларында идарә итү үзәгендә стажировка узуга жибәрелергә мөмкин.

9. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчелегенә һәм дежур-диспетчер персоналына таләпләр

- 9.1. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчелеге һәм дежур-диспетчер персоналы белергә тиеш:

халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә һәм ГО өлкәсендә норматив хокукый актлар таләпләре;

муниципаль берәмлеккә хас гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) барлыкка килү куркынычы;

административ-территориаль бүленеш, халык саны, муниципаль берәмлекнең һәм Россия Федерациясе субъектының географик, климат һәм табигый үзенчәлекләре, шулай ук Татарстан Республикасы һәм муниципаль берәмлек турында башка мәгълүмат;

Татарстан Республикасы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы территориаль системасы Алабуга муниципаль звеносының көч составы һәм даими эзерлек чаралары, аларның бурычлары, аларны жәлеп итү тәртибе, дислокациясе, билгеләнеше махсус техниканың тактик-техник характеристикалары;

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте җаваплылык зонасы һәм муниципаль берәмлек территориясендә эш итүче ашыгыч ярдәм хезмәтләренең һәм үзара хезмәттәшлек итүче оешмаларның җаваплылык зоналары;

куркыныч житештерү объектлары, социаль билгеләнештәге объектлар, җаваплылык зонасында урнашкан кешеләр күпләп була торган объектлар, аларның адреслары, тулы исеме һәм характеристикалары, гражданнар оборонасының яклау корылмалары, шулай ук жир асты пространствосының мобилизация чорында һәм сугыш вакытында гражданнар оборонасының саклау корылмаларына яраклаша торган метрополитеннарын да кертеп, тирәнәйтелгән биналары һәм башка корылмалары;

халыкка мэгълүмат бирү һәм хэбэр итү һәм халыкка хэбэр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмэт күрсәтү өлкәсендә норматив - хокукый актлар таләпләре;

муниципаль үзәкләштерелгән хэбэр итү системасы жибәрү кагыйдәләре һәм тәртибе;

халыкка хэбэр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмэт күрсәтү уздыру кагыйдәләре һәм тәртибе;

халыкны гадәттән тыш хәлләр зонасыннан эвакуацияләү тәртибе, вакытлыча урнаштыру пунктларының урнашу урыны, аларның сыйдырышлылыгы;

төрле мэгълүмати - белешмә ресурсларны һәм материалларны, шул исәптән территорияләренң паспортларын куллану тәртибе;

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте автоматлаштырылган системасының билгеләнеше һәм тактик-техник характеристикалары, аңа йөкләнгән бурычларны үтәү тәртибе, бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте эшләвен тәмин итүче элемент чараларын һәм башка жиһазларны эксплуатацияләү тәртибе;

күрше муниципаль берәмлекләренң гомуми характеристикасы; функциональ бурычлар һәм вазыйфай инструкциялар;

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналының төрле эш режимнарындагы гамәлләр алгоритмнары;

идарә итү һәм хэбэр итү сигналлары буенча бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналының гамәлләрен билгеләүче документлар;

эш кагэзьләрен алып бару кагыйдәләре һәм тәртибе.

9.2. Бердәм дежур -диспетчерлык хезмәте житәкчесе (житәкче урынбасарлары) күнекмәләргә ия булырга тиеш:

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте алдына куелган бурычларны үтәүне һәм үтәлешен контрольдә тотуны оештырырга;

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте үсешенең һәм эшчәнлеген тәмин итүнең норматив-методик базасын, шул исәптән муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган дежур-диспетчерлык хезмәте һәм муниципаль берәмлек яшәшен тәмин итү хезмәтләре белән мэгълүмати хезмәттәшлек килешүләре һәм регламентларын эшләү;

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналының оператив-техник эшен, өстәмә һөнәри белемен оештыру; дәресләр, тренировкалар һәм өйрәнүләр үткөрүне оештыру;

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте техник жиһазланышын алга таба камилләштерү, үстерү һәм арттыру буенча тәкъдимнәр эшләү;

кулдан һәм автоматлаштырылган режимда техник хәбәр итү чаралары жиһәрүне оештыру һәм контрольдә тоту;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив-хокукий документлар эшләү;

муниципаль үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы эшчәнлеген вакыт-вакыт тикшерүне уздыру;

халыкка хәбәр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмәт күрсәтү исәпкә алу журналларын, муниципаль үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы эш сәләте һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә документларны алып бару буенча эшне оештыру;

информацион системаларны эштә куллана белү.

9.3. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчесенә таләпләр:

югары белем, халыкны һәм территорияләрне яклауны тәмин итү өлкәсендә оператив вазыйфаларда кимендә 3 ел оператив эш стажы һәм бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчеләрен һәм белгечләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә квалификацияне күтәрү программасы нигезендә билгеләнгән программа буенча өстәмә һөнәри белем бирү, дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшләүгә рөхсәт (кирәк булганда);

кулдан һәм автоматлаштырылган режимда техник хәбәр итү чаралары жиһәрүне оештыру һәм контрольдә тоту;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив-хокукий документлар эшләү;

муниципаль үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы эшчәнлеген вакыт-вакыт тикшерүне уздыру;

халыкка хәбәр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмәт күрсәтү исәпкә алу журналларын, муниципаль үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы эш сәләте һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә документларны алып бару буенча эшне оештыру;

9.4. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналы түбәндәге күнекмәләргә ия булырга тиеш:

оператив мәгълүматны даими жыю һәм эшкәртү.

гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) барлыкка килү фактлары яки куркынычы һәм гадәттән тыш хәлләрне (вакыйгаларны) ликвидацияләү эшләрен үткәрүне контрольдә тоту турында;

көргән мәгълүматның дөреслеген анализлау һәм бәяләү; идарә итү, оештыру һәм планлаштыру документларын сыйфатлы һәм оператив рәвештә эзерләүне гамәлгә ашыру;

вәзгыять үсешен фаразлаган әлеге белешмәләрне үз эшендә кулланырга;

ГО һәм Татарстан Республикасы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы территорияль ярдәмче системасының Алабуга звеносы идарә органнары һәм көчләре эшчәнлегенә оператив житәкчелек итүне һәм координацияләүне тәмин итәргә;

интернет челтәрендә массакүләм мәгълүмат чаралары мониторингын тормышка ашырырга;

телекоммуникация жиһазларының һәм оргтехниканың барлык функцияләрен, шул исәптән урнаштырылган видеоконференцәлемтә комплектын автоматлаштырылган эш урынында кулланырга;

мәгълүмати системалар һәм исәпләү бурычлары мәгълүматларын кулланырга; шәхси компьютерда ышанычлы кулланучы дәрәжәсендә эшләү (офис пакеты программаларын белү, электрон почта, интернет һәм мәгълүмати - беле шмә ресурслардан файдалана белү);

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте эшчәнлегендә кулланыла торган программа чараларыннан, мәгълүмат системаларыннан (шул исәптән 112 системасы, «Имин шәһәр» АПК, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасының автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасы («Куркынычлар һәм хәвефләр атласы» МС), ТКХ МКА, ИСДМ-Рослесхоз һ. б.) файдалана белергә;

клавиатурада минутына ким дигәндә 150 символ тизлек белән хатасыз текст басу;

радиостанция һәм телефон аша компьютер артында эшләү белән бер үк вакытта ачык итеп сөйләшергә;

кереш (оператив эзерлек чаралары кысаларында) яки гадэттэн тыш хэл (вакыйга) буенча билгелэнгән документлар комплектын вакытында формалаштырырга;

билгелэнгән вакытлы нормативлар нигезендә оператив исәп-хисаплар, докладлар, таләп ителгән хисап документларының эзерләүне гамәлгә ашыру, шулай ук муниципаль берәмлек житәкчелегенә гадэттэн тыш хэл турында, гадэттэн тыш хэлне бетүдә катнашучы көчләр һәм чаралар житәкчеләренә хәбәр итү;

кулдан һәм автоматлаштырылган режимда техник хәбәр итү чаралары жибәрүне оештыру һәм контрольдә тоту;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә норматив-хокукий документлар эшләү;

муниципаль үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы эшчәнлеген вакыт-вакыт тикшерүне уздыру;

халыкка хәбәр итү системаларына эксплуатацион-техник хезмәт күрсәтү исәпкә алу журналларының, муниципаль үзәкләштерелгән хәбәр итү системасы эш сәләте һәм халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү өлкәсендә документларны алып бару буенча эшне оештыру;

халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итү аппаратурасын эшләтеп жибәрергә; төрле мәгълүмат - белешмә ресурслардан һәм материаллардан, шул исәптән, оператив исәп- хисап документларының, таләп ителә торган докладларны эзерләү өчен кирәкле территорияләр (объектлар) паспортларынан файдаланырга.

9.5. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналына түбәндәгеләр тыела:

оператив дежур тору белән бәйле булмаган телефоннан сөйләшүләр алып бару;

муниципаль берәмлек житәкчелеге күрсәтмәсеннән башка массакүләм мәгълүмат чараларына һәм чит затларга нинди дә булса мәгълүмат бирергә;

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте бинасына чит затлар керүне рөхсәт итәргә;

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчесе рөхсәтеннән башка оператив дежур тору урыныннан китү;

вазифаи бурычларда һәм инструкцияләрдә каралмаган бурычларны үтәү, жиһазларны һәм техник чараларны билгеләнеше буенча файдаланмау.

9.6. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналына таләпләр: югары яки урта һөнәри белем булу;

ОДС бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте залында урнаштырылган техник чаралардан файдалана белү; халыкны һәм территорияләрне яклау өлкәсендә норматив документларны белү;

үзәкләштерелгән хәбәр итү муниципаль автоматлаштырылган системасының техник чараларын эксплуатацияләү кагыйдәләрен, шулай ук муниципаль берәмлек халкына хәбәр итү структурасын, ысулларын һәм тәртибен белү;

эшчәнлек юнәлеше буенча билгеләнгән программа буенча махсус эзерлек булу;

дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшләүгә рөхсәт булу (кирәк булганда).

9.7. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте дежур-диспетчер персоналына өстәмә таләпләр куя ала.

10. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте биналарына таләпләр:

Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте Алабуга шәһәре, Әйләнгеч шоссесы урамы, 17 нче йорт адресы буенча бинада урнашкан.

10.1. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналының эшчәнлеген тәэмин итү өчен түбәндәге бүлмәләр оештырыла: (ОДС залы, бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте житәкчесе кабинеты, ял итү һәм ашау бүлмәсе) кирәкле техник чаралар һәм документлар белән жиһазландырылган. («Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте. Төп нигезләмәләр» Россия Федерациясе Милли стандарты ГОСТ Р 22.07.01-2021 нигезендә Бердәм дежур- диспетчерлык хезмәте документлары исемлегенә).

10.2. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте техник чараларын электр белән тәэмин итү Россиянең бердәм энергетика системасыннан, электр белән тәэмин итүнең беренчесеннән дә түбән булмаган категория нигезендә башкарылырга тиеш.

10.3.2. Резервлы электр белән тәэмин итү системасы телефон элементәсе системаларының, серверы жиһазларының, видеоконференцәлемтә системаларының эшкә яраклылыгын, мәгълүматны чагылдыруны, хәбәр итүне, транспорт чаралары мониторингын, эчке бәйләнешне электр туклануының резерв чыганагына күчү өчен кирәкле вакыт эчендә тәэмин итәргә тиеш.

10.4. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте биналары майданнарына ихтыяжны исәпләү кеше өчен имин хезмәт шартларын тәэмин итүгә һәм ОДС белгечләре санының зурлыгы нигезендә мәжбүри таләпләрне билгели торган гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләре нигезендә башкарыла.

10.5. ОДС залы бер үк вакытта ОДС, шулай ук Алабуга муниципаль районы (гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын

куркынычсызлыгын тээмин итү комиссиясе рәйсе), - гадэттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тээмин итү комиссиясе рәйсе урынбасарының мәгълүмат киңлегендә бер үк вакытта эшләү мөмкинлеген тээмин итәргә тиеш.

10.6. Чит затларның рөхсәтсез керүен булдырмау өчен, ОДС бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте залы автомат рәвештә ябу жайланмасы һәм видео күзәтү чаралары белән жиһазландырыла. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте бинасына керү тәртибе составына бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә кәргән Алабуга шәһәренең жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

10.7. ОДС тәүлек буе дежур тору өчен Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының бердәм дежур- диспетчерлык хезмәтендә аерым ял итү һәм азык кабул итү бүлмәсе каралырга тиеш, аларда кирәкле көнкүреш шартлары тудырылган тиеш.

10.8. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте һәр хезмәткәре хезмәт вазыйфаларын башкарган вакытта «Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Бердәм дежур- диспетчерлык хезмәте. Төп нигезләмәләр» Россия Федерациясе Милли стандарты ГОСТ Р 22.07.01-2021 нигезендә Бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте. Төп нигезләмәләр» Россия Федерациясе Милли стандарты ГОСТ Р 22.07.01-2021 нигезендә махсус форма кияргә тиеш.

11. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте жиһазларына таләпләр

11.1. Идарә документларын кабул итүне һәм тапшыруны тээмин итү, барлык төр мәгълүматларны идарә итү органнары белән билгеләнгән срокларда һәм хәбәр итү сигналларын идарә органнарына һәм халыкка житкерүнең таләп ителгән сыйфаты белән алмашу максатларында, мәгълүмати иминлекнең тиешле дәрәжәсе булган, үз эченә түбәндәгеләрне алган мәгълүмати-телекоммуникация инфраструктурасы булдырылырга тиеш:

автоматлаштыру чаралары комплексы бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте;

«Имин шәһәр» АПК бердәм үзәге;

автоматлаштыру чаралары комплексы системалар - 112 (системаны гамәлгә ашыру буенча проект-смета документлары карарларын исәпкә алып - 112);

элемент системасы һәм хәбәр итү системасы.

Үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасы Россия ГТХМ һәм Цифрлы үсеш, элемент һәм массакүләм коммуникацияләр министрлыгының 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы уртак боекы белән расланган халыкка хәбәр итү системалары турында

нигезләмә таләпләренә туры килергә тиеш (26.10.2020 № 60567 Россия Юстиция министрлыгында теркәлгән).

11.1.1. Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының мәгълүмат-коммуникация һәм телекоммуникация инфраструктурасының (алга таба - ИКТ) югарырак системалары белән муниципаль бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте системаларын туры килү зарурлыгы турында таләпләр.

11.1.2. Кире кагуны тәмин итүгә таләпләр:

а) муниципаль берәмлекнең бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте инфраструктурасы ИКТ жайланмалары һәм югары дәрәжәдәге мәгълүмат системасы элементлары белән бәйләнешне тәмин итүче каналлар барлыкка китерүче жиһазлар өчен өзлексез электр белән тәмин итү системалары;

б) элемент трасс-каналларын резервлау;

в) локаль исәпләү челтәре жиһазларын һәм саклау системаларын резервлау.

11.1.3. Сафтан чыккан ИКТ бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте жиһазларын оператив алыштыру өчен запас частьләр һәм жиһазлар белән тәмин итүгә таләпләр.

11.2. автоматлаштыру чаралары комплексы бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналы тарафыннан йөкләнгән функцияләргә автоматлаштырылган үтәүне тәмин итү өчен билгеләнгән һәм техник яктан үзара бәйләнештәге түбәндәгеләрне кертергә тиеш:

мәгълүматны саклау, эшкәртү һәм тапшыру системасы; видеоконференцэлемент системасы;

мәгълүматны күрсәтү системасы;

стационар объектларны һәм күчмә транспорт чараларын мониторинглау системасы.

Автоматлаштыру чаралары комплексы бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте муниципаль мәгълүмат системалары буларак төзелә, аларга Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән, дәүләт мәгълүмат системаларындагы дәүләт серен тәшкил итми торган мәгълүматны яклау турында таләпләр куела.

11.2.1. Мәгълүматны саклау, эшкәртү һәм тапшыру системасы түбәндәге элементлардан торырга тиеш:

локаль исәпләү челтәре жиһазлары;

саклау һәм эшкәртү жиһазлары;

оргтехника.

11.2.1.1. Локаль исәпләү челтәре жиһазлары алар арасында электрон рәвештә мәгълүмат алмашу өчен АРМ бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте берләшүен, тышкы челтәрләргә (бүлөп бирелгән элементә һәм интернет челтәрләренә) тоташуны тәмин итәргә тиеш. Локаль исәпләү челтәрен Интернет челтәренә тоташтыру мәгълүматның сертификатлы саклану чараларын кулланып гына башкарылырга тиеш. Мәгълүматның сертификатлы саклану чаралары булмаганда, интернетка локаль исәпләү челтәренә кертелмәгән АРМ тоташа ала.

Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналын Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлығының мәгълүмати телекоммуникация инфраструктурасына тоташтыру бары тик мәгълүматны криптографик яклауның сертификацияләнгән чараларын кулланып кына башкарылырга тиеш.

Локаль исәпләү челтәре жиһазлары түбәндәге төп компонентлардан торырга тиеш:

беренчел маршрутизатор (коммутатор);

челтәрнең иерархик структурасын төзү өчен коммутаторлар.

Локаль исәпләү челтәре тышкы челтәрләргә тоташтыру теге яки бу тоташу технологиясен гамәлгә ашыручы канал чыгаручы жайланмалар ярдәмендә башкарылырга тиеш.

Локаль исәпләү челтәре жиһазлары тиешле климат шартлары булган бүлмәләрдә телекоммуникация шкафларына урнаштырылырга тиеш. Телекоммуникация шкафларында билгеләнгән температураны һәм дымлылыкны саклау өчен кондиционер системалары урнаштырылырга тиеш.

Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналының автоматлаштырылган эш урынына мәгълүматны вируска каршы саклау өчен сертификатланган чаралар урнаштырылырга, көйләнергә һәм дәрәс эшләргә тиеш.

11.2.1.2. Саклау һәм эшкәртү жиһазлары түбәндәге төп элементларны үз эченә алырга тиеш:

мәгълүмат саклау өчен югары житештерүчәнлекле сервер (файллар, мәгълүматлар базасы);

бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналының урнаштырылган мәгълүмат системалары белән автоматлаштырылган эш урыны.

Серверлар мэгълүматны формальлештерелгэн һәм формальлештерелмэгэн формада саклауны һәм эшкэртүне тээмин итэргэ тиеш. Саклау күлэме мэгълүматның исемлеге, саклана торган күлэме һәм аны саклау срогы нигезендэ билгелэнэ.

Бердэм дежур - диспетчерлык хезмэте персоналының автоматлаштырылган эш урыны төп офис кушымталарында (текст мөхэррире, табличный мөхэррир, презентациялэр мөхэррире, электрон почта), шулай ук махсус программа тээмин ителешендэ эшлэргэ тиеш.

11.2.2. Видеоконференцэлемент системасы бердэм дежур - диспетчерлык хезмэте персоналының, шулай ук башка вазыйфай затларның селектор киңэшмэлэрендэ барлык идарэ органнары белэн катнашуын тээмин итэргэ тиеш. Видеоконференцэлемент системасы түбэндэге төп

элементлардан торырга тиеш:

видеокодек;

видеокамера;

микрофон жиһазлары;

тавыш көчэйтү жиһазлары;

аудио-видео тасвирлау;

видеокодек белэн идарэ итү пульты.

11.2.2.1. Видеокодек аппарат платформасында да, программа платформасында да гамэлгэ ашырылырга мөмкин.

Видео кодекс тээмин итэргэ тиеш:

видеоэлементэнең төп беркетмэлэре буенча эшне (H. 323, SIP);

тоташу тизлеген сайлау;

видеокамераларны сурэт чыганагы сыйфатында тоташтыру; микрофон жиһазларын тавыш чыганагы сыйфатында тоташтыру.

11.2.2.2. Видеокамера бердэм дежур - диспетчерлык хезмэте бинасының гомуми күренешен күрсэту мөмкинлеген тээмин итэргэ, шулай ук селектор киңэшмэсендэ катнашучыга (катнашучыларга) юнэлтелергэ тиеш. Видеокамерада трансфокация функциялэре (якынайту/бетерү), шулай ук дистанцион идарэ итү яки видео кодекның WEB- интерфейсы аша борылу функциялэре гамэлгэ ашырылыргатиеш.

11.2.2.3. Микрофон жиһазлары тээмин итэргэ тиеш:

селектор киңәшмәсендә катнашучыларның сөйләм телен аңлаешлылыгы;

«кире элемтә» не басу;

киңәшмәдә катнашучылар тарафыннан микрофоннарны кушу/сүндерү;

бердән артык микрофон куллану мөмкинлеге.

Кирәк булса, микрофоннарны тоташтыру өчен микшер пульта кулланылырга мөмкин.

11.2.2.4. Тавыш көчәйтү жиһазы ерактагы абоненттан тавышның бозылмыйча трансляцияләнүен тәмин итәргә тиеш.

Тавыш көчәйтү жиһазы тавыш сыйфатына үзара тискәре йогынты ясауны булдырмау өчен микрофон жиһазлары белән килештерелгә тиеш.

11.2.2.5. Ерактагы абоненттан сурәт бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтә мәгълүмат күрсәтү системасына күчәргә тиеш.

11.2.2.6. Видеоконференцэлемент системасы видеоязма характеристикалары буенча мәгълүматны күрсәтү системасы белән килештерелгә тиеш.

11.2.3. Мәгълүматны күрсәтү системасы (видеостена) автоматлаштырылган эш урыныннан, шулай ук видеоконференцэлементә жиһазларыннан мәгълүмат чыгаруны тәмин итәргә тиеш.

Мәгълүматны күрсәтү системасы сыек кристалл яки проекция модульләре нигезендә тормышка ашырылган видеостенадан торырга тиеш. Видеостена зурлыгы видеобина зурлыгына туры ктәргә һәм ОДС бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтә залында теләсә кайсы автоматлаштырылган эш урыныннан күрүнә тәмин итәргә тиеш.

Мәгълүматны күрсәтү системасының видеостенаны төрле чыганақлардан мәгълүматны берьюлы чыгару өчен сегментларга аеру мөмкинлеге булырга тиеш. Моның өчен видеостена контроллеры һәм видеосигналларның матрица коммутаторы кирәк.

Өстәмә сегментларны тоташтырып мәгълүматны күрсәтү системасын зурайтү мөмкинлеге каралырга тиеш.

11.2.4. Стационар объектларны һәм күчмә транспорт чараларын мониторинглау системасы Россия Федерациясе Транспорт министрлыгы исемлеге нигезендә, муниципаль район территориясендә мониторинг объектларыннан белешмәләр кабул итүне, мониторинг объектларын, шулай ук - глобаль навигация спутник системасы яки - глобаль навигация спутник системасы/GPS спутник навигациясе аппаратурасы белән жиһазландырылган транспорт чараларын күрсәтүне тәмин итәргә тиеш.

11.2.5. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтендә мәгълүматны яклауның сертификацияләнган чаралары Татарстан Республикасы дәүләт мәгълүмат системалары ихтыяжлары өчен элек сатып алынган программа-техник чараларны һәм чишелешләрне киңәйтүне исәпкә алып кулланылырга тиеш.

11.3. Элемтә системасы һәм хәбәр итү системасы үз эченә алырга тиеш:
телефон элемтәсе системасы;

радиоэлемент системасы;

халыкка хәбәр итү системасы, шул исәптән халыкка ашыгыч хәбәр итү һәм вазыйфай затларга хәбәр итүнең комплекслы системасы;

эчке элемтә системасы.

Үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасы хәбәр итүнең махсус программа-техник чараларын, халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы чараларын, кешеләр күпләп була торган урыннарда халыкка мәгълүмат бирү һәм хәбәр итүнең гомумроссия комплекслы системасын, күчмә объектларда кычкырып тавыш бирү чараларын, мобиль һәм йөртә торган хәбәр итү чараларын, шулай ук аның эшләвен тәэмин итә торган элемтә һәм тапшыру челтәрен үз эченә ала.

11.3.1. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте телефон элемтә системасы түбәндәге элементлардан торырга тиеш:

мини-АТС;

телефон аппаратлары;

телефон сөйләшүләрен язу системасы.

11.3.1.1. Мини-АТС тәэмин итәргә тиеш:

берьюлы берничә абоненттан телефон аша шалтыратулар кабул итү; шалтыратучының номерын автоматик билгеләү;

керүче, чыгучы һәм җавап бирелмәгән номерларны хәтердә саклау;

телефон аппаратларыннан (өстәмә консольләрдән) номерларны турыдан-туры жыю;

чакыруны эчке телефон челтәре һәм гомуми кулланыштагы шәһәр телефон челтәре телефоннарына жибәрү.

11.3.1.2. Телефон аппаратлары тээмин итэргэ тиеш: дисплейда шалтыратучы абонентының номерын күрсәтү; шалтыратучының номерын бер тәймә белән жыю; бер үк вакытта берничә линия эшләве;

абонентны икенче адреска жибәрү функциясе;

абонентлар санын арттыру өчен өстәмә консольләрне турыдан-туры жыю белән тоташтыру мөмкинлеге;

микротелефон гарнитурасы булу.

11.3.1.3. Телефон сөйләшүләрен язу системасы бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте персоналының барлык тоташтырылган телефон аппаратларыннан чыккан һәм керә торган барлык сөйләшүләрен язуны тээмин итэргэ тиеш.

11.3.1.4. ЕДДС һәм Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе кризис шартларында идарә итү үзәге, күрше муниципаль берәмлекләрнең бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә эшләүче дежур-диспетчерлык хезмәте, шул исәптән дежур-диспетчерлык хезмәте потенциалы куркыныч объектлар арасында телефон элемтә каналлары тээмин ителергә тиеш.

Телефон элемтәсен абонентны турыдан-туры чакыру тәймәләре консолендә программалаштыру юлы белән оештыру рөхсәт ителә.

Турыдан-туры телефон элемтәсе каналлары сыйфатында халыктан шалтыратулар кабул итү өчен каналлар файдаланыла алмый.

Резерв элемтә каналлары каралган булырга тиеш.

11.3.2. Радиоэлемтә системасы тиешле элемтә чаралары белән жиһазландырылган күчмә һәм стационар объектлар белән тотрыклы элемтә тээмин итэргә тиеш.

Радиоэлемтә системасы түбәндәге төп элементлардан торырга тиеш:

УКВ- радиостанция;

КВ-радиостанция.

Радио челтәрләрен оештыру өчен элемтә, мәгълүмати технологияләр һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең радиоешлык хезмәтендә ешлыкларга рөхсәт алынырга тиеш.

Радиостанциялар элемтэ, мэгълүмати технологиялар һәм массакуләм коммуникациялар өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәттә билгеләнгән тәртиптә теркәлергә тиеш.

11.3.3. Халыкка хәбәр итү системасы хәбәр итү сигналларын һәм ашыгыч мэгълүмат сигналларын ГО һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы территорияль ярдәмче системасы муниципаль звеносы җитәкчелеге составына, ГО һәм муниципаль берәмлек көчләренә, дежур-диспетчерлык хезмәте, муниципаль берәмлек системасында халыкка табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу яисә килеп чыгу куркынычы янаганда, шулай ук хәрби хәрәкәтләр алып барганда яисә шушы гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килә торган куркынычлар, халыкның үз-үзен тоту кагыйдәләре һәм яклау чараларын уздыру зарурлыгы турында хәбәр итүне тәэмин итәргә тиеш. Халыкка үз вакытында хәбәрләр һәм ашыгыч мэгълүмат тапшыру өчен комплекслы кулланыла:

электр, электрон сиреналар һәм көчле акустик системалар челтәре;

чыбыклы радиотапшырулар челтәре;

урам радиофикация челтәре;

кабель телерадиотапшырулар челтәре;

эфир телерадиотапшырулар челтәре;

күчмә радиотелефон элемтә челтәре;

жирле телефон челтәре, шул исәптән хәбәр итү функциясе белән универсаль телефон хезмәте күрсәтү өчен эшләнгән таксофоннар;

элемтә операторлары һәм ведомстволар элемтә челтәрләре;

шәхси радио шалтырату системалары челтәре;

интернет мэгълүмати-телекоммуникация челтәре;

күчмә объектларда кычкырып тавыш бирү чаралары, мобиль һәм йөртә торган хәбәр бирү чаралары.

Халыкка хәбәр итү системасы чараларын эшкә куллану Алабуга муниципаль берәмлеге башлыгы карары буенча (гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе) өлкән оператив дежур дежур

торучы тарафыннан үзенең эш урыныннан (оператив дежур), соңыннан доклад белән башкарылырга тиеш.

Вазифаи затларга хәбәр итү системасы жирле үзидарә органнары, муниципаль дәрәжәдәге гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бердәм дәүләт системасы идарә органнары һәм көчләрә, муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган дежур-диспетчерлык хезмәте житәкче составына хәбәр итүне тәмин итәргә тиеш. Персоналга хәбәр итү системасы телефон линияләрен тоташтыру өчен билгеләнгән түләү булган шәхси компьютер нигезендә тормышка ашырылырга мөмкин. Телефон линияләре саны хәбәр житкереләчәк абонентлар саныннан һәм хәбәр итүгә кирәкле вакыттан чыгып билгеләнергә тиеш.

Персоналга хәбәр итү өчен, халыктан шалтырау кабул итү өчен эшләнгән элементә каналлары (линияләр), шулай ук туры телефон элементәсе каналлары катнашырга тиеш түгел.

Үзәкләштерелгән хәбәр итүнең муниципаль автоматлаштырылган системасын жәлеп итү «Федераль башкарма хакимият органнарының, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнарының, жирле үзидарә органнарының элементә операторлары һәм массакуләм мәгълүмат чаралары редакцияләре белән халыкка килеп туган куркынычлар турында хәбәр итү максатларында үзара хезмәттәшлек тәртибе турында» 2020 елның 28 декабрәдәге 2322 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары һәм Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бәла-каза нәтижәләрен бетерү министрлығының һәм Россия Федерациясе Цифрлы үсеш, элементә һәм массакуләм коммуникацияләр министрлығының 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы уртақ приказы белән расланган халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмәнең III бүлегә нигезендә гамәлгә ашырыла.

11.3.4. Эчке элементә системасы бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте биналарында урнаштырылган тавыш көчәйтү жиһазларын жәлеп итү юлы белән бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтендә булган затларга хәбәр итәргә тиеш *(кечкенә мәйданда 2-3 янәшә бүлмәдә урнашкан бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтенә кагылмый)*.

Эчке элементә системасы түбәндәге төп элементлардан торырга тиеш:
диспетчер микрофоны;

егәрлек көчәйткеч;

акустик системалар.

Эчке элементә системасы жиһазлау бер-берсе белән килешергә тиеш, шул исәптән егәрлекч, каршылык, ешлык үзенчәлекләре буенча.

Персоналны максимальжәлеп итү өчен, акустик системалар бердәм дежур - диспетчерлык хезмәте биналарында да, биналар арасында коридорларда да урнаштырылырга тиеш.

12. Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтен финанслау

Татарстан Республикасы муниципаль районнары һәм шәһәр округлары чыгымнары «Гражданның оборонасы, халыкны һәм территорияләргә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау, янгын куркынычсызлыгын һәм кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү өлкәсендә муниципаль учреждение хезмәткәрләре хезмәтенә түләүгә Татарстан Республикасы муниципаль районнары һәм шәһәр округлары бюджетларының Татарстан Республикасында бюджетара мөнәсәбәтләргә формалаштырылганда исәпкә алына торган чыгымнарының күләмен билгеләү методикасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 14 августындагы 569 номерлы карары белән билгеләнә.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының югарыда күрсәтелгән карарына кермәгән чыгымнар барлыкка килгәндә, финанс средствосларын Татарстан Республикасы Хөкүмәтенә мөрәҗәгать итү юлы белән өстәмә рәвештә соратып алырга кирәк.

13. Мәгълүматны саклауга таләпләр

Бердәм дежур - диспетчерлык хезмәтендә «Мәгълүмат, мәгълүмат технологияләргә турында һәм мәгълүматны яклау турында» 2006 елның 27 июлендәге 149-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Техник һәм экспорт контроле буенча Федераль хезмәтнең «Дәүләт мәгълүмат системаларында булган дәүләт серен тәшкит итмәгән мәгълүматны яклау турында таләпләргә раслау турында» 2013 елның 11 февралендәге 17 номерлы боерыгы нигезендә идарәнең автоматлаштырылган системаларына, дәүләт мәгълүмат системаларына һәм шәхси мәгълүматларны яклауга куела торган мәгълүматны яклауны тәмин итү буенча таләпләр үтәлгә тиеш (Россия Юстиция министрлыгында теркәлгән 31.05.2013 № 28608).